

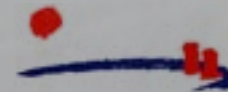
LANDSCHAP ALS DIALOOG

Landschapsweek 2006

zondag, 27.8.2006 t/m zaterdag, 2.9.2006

PETRARCA

Europese Academie voor het Cultuurlandschap

Blijvendijk

Inleiding

Uitgangspunt voor deze landschapsweek is de overtuiging dat een levend landschap pas ontstaat als mensen zich om het landschap bekommeren. De diversiteit aan prachtige landschappen die we op onze vakanties in Europa zo graag om ons heen hebben, is immers ontstaan door de intensieve verbinding die mensen met deze landschappen hadden. Deze vanzelfsprekende verbinding is in de loop van de tijd grotendeels verloren gegaan. We zijn allemaal in zekere zin stadsmensen geworden, los van de gebondenheid aan een enkel landschap. Het is de uitdaging van deze tijd om een nieuwe, vrije manier te vinden om bij te dragen aan een verantwoorde ontwikkeling van ons cultuurlandschap.

Het landgoed Bleijendijk is hiervoor een prachtig oefengebied. De huidige eigenaresse nam begin jaren '80 het initiatief om het landgoed in te richten als een werkplaats voor bewustzijnsontwikkeling van de mens in relatie tot de aarde. In de laatste jaren is veel aandacht besteed aan het waarnemen van de natuur, zodat het landschapsbeheer op verantwoorde wijze kan aansluiten bij het landgoed. Belangrijke vraag hierbij is steeds hoe de dialoog tussen de eigenheid van de plek (Genius Loci) en onze impulsen om daaraan vorm te geven, aan kwaliteit kan winnen.

In de PETRARCA-landschapsweek willen we gezamenlijk aan deze vraag werken – inhoudelijk, belevend en tot in het concrete handelen.

Landgoed Bleijendijk

Bleijendijk is een landgoed van ca. 100 ha gelegen bij Vught aan de Esschestroom in de provincie Noord-Brabant in Zuid-Nederland. Iets ten noorden van Bleijendijk komt de Esschestroom samen met de Dommel en stroomt dan door het moerasgebied "De Bosschebroek" en de oude vestingstad 's-Hertogenbosch naar de Maas. De laaglandbeken ten zuiden van 's-Hertogenbosch traden vaak buiten hun oevers en schiepen vroeger een gunstig uitgangspunt voor de vestingstad. In de zestiger jaren werden de beken genormaliseerd en verdwenen de natuurlijke meanders. Nu worden door de waterschappen visies ontwikkeld om het risico van overstromingen te beheersen en tegelijk de natuurwaarden te vergroten. Men denkt aan "inundatie- en bergingsgebieden" waarbij ook gronden van Bleijendijk betrokken zijn.

Bleijendijk ligt in een reeks van landgoederen langs de Esschestroom en de Dommel, die ook doorloopt ten zuiden van Vught. Het waren vroeger al goed bereikbare plekken vanuit de stad in een afwisselend landschap, ideaal voor een buitenplaats en vlakbij landbouwbedrijven. Bleijendijk is vanouds dan ook een landbouwlandgoed met hoeven, akkers, weiden en boomgaarden. Een klein deel bestaat uit bos, dat weliswaar ruimtelijk - samen met de lanen - een stevig stempel drukt op het landgoed.

In het begin van de 18e eeuw duikt de naam Blijendijk in documenten op. In de loop der eeuwen is het in handen van verschillende families. Van 1931 tot 1955 is Van Beuningen eigenaar. Hij laat nieuwe (model) boerderijen en woningen bouwen en vernieuwt de laanbeplanting. Bijzonder is dat hij protestantse en katholieke boeren op zijn landgoed bij elkaar brengt. In 1955 verwerft de vader van de huidige eigenaresse Anneke Teulings Bleijendijk. Aanvankelijk werd het vooral als een beleggingsobject beschouwd

Bleijendijk

en beheerd door de Heidemij. Vanaf het begin van de tachtiger jaren zet zij zich zelf in om het landgoed Bleijendijk "in te richten als een werkplaats voor bewustzijnsontwikkeling van de mens in relatie tot de aarde".

Sinds die tijd hebben zich veel veranderingen voorgedaan. Op de aanslag op het westelijk deel door de nieuwe autosnelweg A2 zijn als antwoord een beplante wal en retentievijvers aangelegd. Er is een nieuw biologisch groente- en fruitbedrijf "De Guit" gekomen. Een schapstal, een workshophuis "Het Jagershuisje" en werktuigenschuur zijn gebouwd en een boshut voor het natuuronderwijs aan kinderen. De waterhuishouding is vernieuwd en de van oudsher vochtige gebieden houden het water nu langer vast. Een groot deel van de landbouwgronden wordt ook voor natuurdoeleinden beheerd en er is de laatste jaren veel aandacht voor aanleg en beheer van de beplantingen.

Zowel van buiten als van binnen lijkt Bleijendijk nu voor een nieuwe ontwikkelingsfase te staan. Van buiten gezien komen in het westen voor de A2 weer uitbreidingsplannen in studie en aan de oostkant komt het water van de Esschestroom dichterbij. Het waterschap ontwikkelt hier plannen voor. Van binnen gezien doen zich nieuwe

mogelijkheden voor de biologische landbouw, er kunnen nieuwe huizen en een gastenverblijf worden gebouwd en de educatie krijgt hernieuwde aandacht. Dat laatste betreft zowel het natuuronderwijs als het hele project van het landgoed, als werkplaats voor bewustzijnsontwikkeling. Steeds meer mensen vinden hun weg naar Bleijendijk voor stilte, voeding en inspiratie. Het initiatief is niet gebonden aan één bepaalde geestesrichting en staat open voor mensen van alle gezindten, die zichzelf willen ontwikkelen. Een fenomenologische grondhouding is daarbij een gemeenschappelijke basis. In het PETRARCA-initiatief ontmoette Bleijendijk een geestverwant en we zijn dan ook heel gelukkig om samen met hen dit jaar een landschapswEEK te kunnen organiseren.

(zie ook het artikel "Het landgoed Bleijendijk" van Nel van der Heijden Rogier uit "Vught onvoltooid verleden" verschenen in 2003 met ook een bijdrage van Anneke Teulings)

Programma

De aankomst

De week kent een afwisselend programma waarin bezinning en praktisch werk elkaar afwisselen. De zondag begint na een broodmaaltijd met een inleiding op de week. Waar bevinden we ons, wie zijn hierbij betrokken, wat is de genius loci? Welke vragen stellen we ons en welke worden ons gesteld? Samen in dialoog met het landschap. Een groot deel van de dag werken we in werkgroepen aan het landgoed. De werkgroepen worden begeleid door koppels, gevormd door mensen van PETRARCA en van Bleijendijk.

De ochtendseminars

De ochtenden starten met het ontbijt en een rondgang langs de verschillende projecten van de werkgroepen. Het ochtendseminar op de eerste dag wordt geopend door Anneke Teulings en Jochen Bockemühl. Op de andere ochtenden zullen behalve Jochen Bockemühl ook anderen bijdragen leveren, waarna er de mogelijkheid is tot dialoog en koppeling met de werkgroepactiviteiten. Tussen 12.45 uur en 15.00 uur is het pauze en kunnen we genieten van een goede maaltijd.

De werkgroepen

De thema's van de werkgroepen vertegenwoordigen allen een aspect van het geheel van het landgoed. Het landgoed wordt gezien als een organisme. De organische samenhang van het geheel en haar delen en de betekenis van elk thema daarbij zijn centrale vragen binnen de werkgroepen.

Thema's van de werkgroepen zijn:

- 1) water
- 2) huid: zowel de fysieke als de sociale huid
- 3) bomen, lanen
- 4) biologisch-dynamische land- en tuinbouw
- 5) natuureducatie

Meer informatie over de werkgroepen volgt bij de bevestiging en staat binnenkort op de website www.petrarca.info.

Medewerkers

Jochen Bockemühl, Anneke Teulings, Rien van den Berg, Sonja Schürger, Hanny Kusters, Sandra van Groningen, Kazumi Makino, Laurens Bockemühl, Dirk Janssens, Thomas van Elsen, Gery den Duijf, Karina Hendriks, Kees van Dam, Bas Pedroli, Holger Coers e.a.

De excursie

De woensdag is gereserveerd voor een excursie in de omgeving van landgoed Bleijendijk. We zullen onder andere een bezoek brengen aan het natuurgebied voor de stad 's-Hertogenbosch, het Bossche Broek en de monumentale Sint Jan's kerk.

De avonden

Na de werkgroepactiviteiten en de broodmaaltijd is het tijd voor een afwisselend avondprogramma. Dit programma omvat boventoon zingen en enkele lezingen die ingaan op verschillende aspecten in de omgeving met het landgoed als middelpunt. Thema's als geschiedenis, architectuur, beplanting en water zullen de revue passeren.

De afsluiting

Zaterdagochtend is er ruimte voor een slotwoord en wordt afscheid genomen. Een lunch is hierbij niet meer inbegrepen.

Van de gehele landschapswEEK zal ook een verslag worden gemaakt.

Praktische informatie

Taal

Engels heeft de voorkeur, maar in overleg is een vertaling in het Duits, Frans of Nederlands ook mogelijk.

Eten

Het ochtend- en avondeten bestaat uit een broodmaaltijd. Voor de lunch zal de kok een culinaire maaltijd bereiden van biologische producten. Op het aanmeldingsformulier kunt u aangeven of u vegetarisch wilt eten.

Locatie

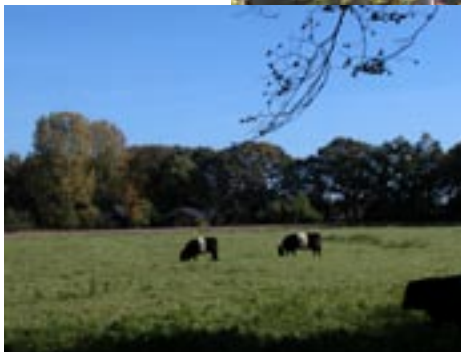
Landgoed Bleijendijk ligt aan de autosnelweg A2 tussen 's-Hertogenbosch en Eindhoven. Vanaf afslag 24 (Vught) gaat u richting St-Michielsgestel over de Haldersebaan. U neemt dan direct de eerste afslag rechts en draait met een scherpe bocht terug de Oude Baan op. De eerste afslag links is de entree van het landgoed.

Bleijendijk 2
5261 NL Vught
Tel: 0031 (0) 73 656 90 82

Met het openbaar vervoer:

Vanuit 's-Hertogenbosch kunt u met lijn 69 richting Vught en uitstappen bij halte Laagstraat. Vanaf die halte is het nog een klein half uurtje lopen naar het landgoed:

- op de Laagstraat linksaf,
- rechtsaf de Glorieuxlaan in,
- rechtsaf en over de snelweg,
- rechtsaf de Oude Baan op en u bent bij de entree.

Aanmelding

Voor de deelname aan de week kunt u het aanmeldingsformulier invullen en opsturen naar:

Landgoed Bleijendijk
t.a.v. Sandra van Groningen
Bleijendijk 2
5261 NL VUGHT

Vragen en aanmeldingen kunnen ook per fax of e-mail:
Fax: 0031 (0) 73 657 03 08
E-mail: info@bleijendijk.nl

Gelieve het aanmeldingsformulier op te sturen vóór 1 juli 2006. Na de inschrijving ontvangt u een bevestiging met de details omtrent het definitieve programma en de betalingsmogelijkheden. Doordat de beschikbare ruimte begrensd is, kan het deelnemersaantal niet hoger liggen dan 40 personen.

Er zijn verschillende mogelijkheden voor de overnachting. Op het landgoed zijn een beperkt aantal (gedeelde!) tweepersoonskamers en een slaapzaal aanwezig. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om op de centrale weide een eigen tent op te zetten en gebruik te maken van de douche- en toiletvoorzieningen. De kosten van de tweepersoonskamer zijn € 20,- per persoon per nacht, van de slaapzaal € 10,- per persoon per nacht en van de tent € 5,- per persoon per nacht.

Kosten

Voor deelname aan de landschapsweek vragen we een bijdrage van € 360,-. Dit is inclusief kosten van lunch en maaltijd en exclusief de overnachtingskosten, die afhankelijk van uw keuze kunnen variëren van € 30,- tot € 120,-. Bij de bevestiging van uw inschrijving ontvangt u nadere details over de betaling.

Wanneer u na 1 augustus 2006 uw aanmelding wilt annuleren, zijn wij genoodzaakt een deel van de gemaakte kosten in rekening te brengen.

Aanmeldingsformulier

Landschapsweek 27.8.2006 – 2.9.2006

Mevrouw Heer

.....
Achternaam Voorletters

.....
Adres / Nr.

.....
Postcode / Woonplaats Land

.....
Telefoon (mobiel nr.) Fax:

.....
e-mail

wenst deel te nemen aan de landschapsweek op Landgoed Bleijendijk en hij/zij verplicht zichzelf, na ontvangst van de bevestiging met factuur, € 360,- (exclusief overnachtingskosten) te betalen aan PE-TRARCA.

- Ik wil graag vegetarisch eten
 Ik kom op de fiets

Gewenst onderkomen:

- Tweepersoonskamer € 20,- p.p.p. nacht
 Slaapzaal € 10,- p.p.p. nacht
 Eigen tent € 5,- p.p.p. nacht

.....
Datum Handtekening

Gelieve inschrijving vóór 1 juli 2006 zenden naar:

Landgoed Bleijendijk
t.a.v. Sandra van Groningen
Bleijendijk 2
5261 NL VUGHT

Faxen of mailen mag ook:

Fax: 0031 (0) 73 657 03 08

E-mail: info@bleijendijk.nl (Gelieve alle gevraagde gegevens vermelden)

Weekprogramma

TIJD	Zondag 27-8	Maandag 28-8	Dinsdag 29-8	Woensdag 30-8	Donderdag 31-8	Vrijdag 1-9	Zaterdag 2-9
7:00-8:30	16:00 Ontvangst en Welkoms- woord	Ontbijt					
8:30-9:00		Rondgang		Excursie	Rondgang		8:30-10:00 Afscheids- woord
9:15-10:45		Ochtendseminar			Ochtendseminar		
10:45-11:15		Pauze			Pauze		
11:15-12:45		Maken werkgroepen	Werkgroep		Werkgroep	Excursie werkgroepen	
12:45-15:00		Middageten			Middageten		
15:00-18:00		Werkgroep			Werkgroep		
18:00-19:30		Avondeten					
19:30-20:30	Introductie Landgoed Blijvendijk en rondleiding	Lezing	Lezing		Open	Lezing	Terug- koppeling

Begin juni volgt een definitieve versie van het programma op de website van PETRARCA.

BLEIJENDIJK:

“....de mens die zich aandachtig wijdt aan wat hem tegemoet treedt en dat ziet als een leerproces, wordt als van nature creatief en krijgt daarin contact met zijn wezen....”

“Het is de mens zelf die in het geding is en met hem de aarde. Zoals de mens een organisme is, zo is dat de aarde en ze leven in wisselwerking met elkaar. En uit die wisselwerking ontstaat wat wij landschap noemen.”

PETRARCA:

“Een levend landschap kan slechts ontstaan waar mensen zich actief met hun sociale en natuurlijke omgeving verbinden. Het is van wezenlijk belang om daarbij aan te knopen bij de eigen verhouding met de wereld, en een bewuste verbinding op te bouwen met de samenhangen in natuur en landschap.”